

СИСТЕМНІ ЗАСАДИ РОЗРОБЛЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

©2022 НАКОНЕЧНА Н. В., ГРАДЮК Н. М.

УДК 332.122(477:4)
JEL: O18; R11; R58

Наконечна Н. В., Градюк Н. М. Системні засади розроблення та реалізації державної політики забезпечення конкурентоспроможності регіонів України в умовах євроінтеграції

Обґрунтовано важливість забезпечення конкурентоспроможності регіонів при вирішенні державою завдань посилення зовнішньоекономічної інтеграційного розвитку. Наголошено на необхідності поглиблення Україною євроінтеграції в умовах протидії зовнішній гібридній агресії та внутрішній нестабільності. Визначено загрози, які тривалий час перешкоджають як соціально-економічному розвитку регіонів України, так і їх конкурентоспроможності та країні загалом. Йдеться про структурні диспропорції та деформації регіональної економіки, відсутність стійких та ефективних міжрегіональних економічних зв'язків, низьку ефективність інституційної регіональної системи управління економікою, регіональну асиметрію міжбюджетних відносин, значну регіональну диференціацію економіки, імпорто- та експортозалежність регіональної економіки, низьку якість стратегічного програмування економіки регіонів. Доведено, що успіх подолання перешкод і загроз обумовлений сформованістю внутрішньої інституційної системи, яка повинна містити програмні документи. Згідно з цим зазначено гостру потребу в розробці Національної стратегії забезпечення конкурентоспроможності держави та її регіонів. Встановлено, що на регіональному рівні розроблення та впровадження органами державного управління та місцевого самоврядування інструментарію забезпечення підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів необхідно визнати ключовими засадами державної політики. Зроблено висновки, що невід'ємними інструментами реалізації державної політики із забезпечення конкурентоспроможності регіонів України в умовах посилення загальнонаціонального євроінтеграційного розвитку слід розглядати: структурні реформи та інституційні зміни соціально-економічного розвитку регіону; створення сприятливого регіонального інвестиційного клімату; реалізацію інноваційної політики (підвищення ролі регіонального складника Національної інноваційної системи); забезпечення бюджетно-фінансової самодостатності регіонів та децентралізацію їх фінансових компетенцій; вдосконалення регіональної економічної політики; розвиток експортно-імпортного потенціалу територій.

Ключові слова: конкурентоспроможність регіонів, державна політика, євроінтеграція, інструменти, загрози.

Рис.: 1. **Бібл.:** 10.

Наконечна Наталія Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та обліку, заступник директора Інституту управління, психології та безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ (вул. Городецька, 26, Львів, 79066, Україна)

E-mail: nakonnat@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1377-4315>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/941920>

Градюк Наталія Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, Львівський торговельно-економічний університет (вул. Туган-Барановського, 10, Львів, 79005, Україна)

E-mail: nmhraduk@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0458-810X>

Researcher ID: AAZ-3293-2021

UDC 332.122(477:4)

JEL: O18; R11; R58

Nakonechna N. V., Hraduk N. M. The System Principles of the Development and Implementation of the State Policy of Ensuring the Competitiveness of the Regions of Ukraine in the Conditions of European Integration

The importance of ensuring the competitiveness of the regions in solving the problems of strengthening foreign integration development on the part of the State is substantiated. The necessity of deepening Ukraine's European integration in the context of countering external hybrid aggression and internal instability is emphasized. The threats that have long hindered both the socioeconomic development of the regions of Ukraine and their competitiveness and the country as a whole have been identified. We have to deal with structural disproportions and deformations of the regional economy, lack of stable and effective interregional economic ties, low efficiency of the institutional regional economic management system, regional asymmetry of interbudgetary relations, significant regional differentiation of the economy, import and export dependence of the regional economy, low quality of strategic programming of the regional economy. It is proved that the success of overcoming obstacles and threats is due to the formation of an internal institutional system, which should contain program documents. According to this, an urgent need to develop a National Strategy for ensuring the competitiveness of the State and its regions is specified. It is determined that at the regional level, the development and implementation by public administration and local self-government bodies of instruments to ensure increasing the level of competitiveness of regions should be recognized as key principles of the State policy. It is concluded that integral instruments for the implementation of the State policy to ensure the competitiveness of Ukrainian regions in the context of strengthening national European integration development should be considered the following: structural reforms and institutional changes in the socioeconomic development of region; creating a favorable regional investment climate; implementation of innovation policy (increasing the role of the regional component in the National Innovation System); ensuring budget and financial self-sufficiency of regions and decentralization of their financial competencies; improvement of regional economic policy; development of the export-import potential of territories.

Keywords: competitiveness of regions, the State policy, European integration, instruments, threats.

Fig.: 1. **Bibl.:** 10.

Nakonechna Nataliya V. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Finance and Accounting, Deputy Director of the Institute of Management, Psychology and Security, Lviv State University of Internal Affairs (26 Horodotska Str., Lviv, 79066, Ukraine)

E-mail: nakonnat@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1377-4315>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/941920>

Hradyuk Nataliia M. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Economics, Lviv University of Trade and Economics (10 Tuhan-Baranovskoho Str., Lviv, 79005, Ukraine)

E-mail: nmhraduk@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0458-810X>

Researcher ID: AAZ-3293-2021

Європейська інтеграція надає нові можливості для України та її регіонів. Разом із тим, інтеграція України у глобальний та європейський економічний простір може завдати істотних негативних соціально-економічних наслідків для тих регіонів, які не виробили власної стратегії конкурентоспроможності та не забезпечили формування відповідної суспільної ідеології конкурентоспроможності. Особливо вагомим є це завдання в умовах відкритої міжнародної конкуренції, впливу наддержавних систем багатостороннього регулювання, зокрема СОТ, застосування єдиних для всіх суб'єктів конкурентної боротьби принципів, правил і норм. Також важливість проблеми обумовлюється й подальшою втратою позицій національної економіки в міжнародних рейтингах конкурентоспроможності.

Гостра актуальність вироблення суспільної ідеології конкурентоспроможності та розробки стратегії і тактики забезпечення конкурентоспроможності регіонів у контексті загальнонаціонального євроінтеграційного розвитку України підтверджується сучасними тенденціями подолання зовнішньої воєнної агресії та внутрішньої соціально-економічної нестабільності, що вимагає розвитку нових конкурентних переваг і застосування підходів, за якими можна активно їх збільшувати. Усе це повинно бути закладено при розробленні та реалізації державної політики забезпечення конкурентоспроможності регіонів України.

Аналіз останніх публікацій науковців довів необхідність подальшого вдосконалення системних засад розроблення та реалізації державної політики забезпечення конкурентоспроможності регіонів України в контексті загальнонаціонального євроінтеграційного розвитку. Науковці при дослідженні відповідної проблематики здебільшого орієнтуються на зміни, що мали місце в обраному часовому періоді аналізу. Втім, варто враховувати і хронічні проблеми країни, що тривалий час перешкоджають розвитку регіональної економіки та реалізації конкурентного потенціалу територій.

Наукові припущення щодо забезпечення конкурентоспроможності регіонів України стосуються різних напрямів та інструментів. Комплексний характер мають припущення Ю. Полякової [1, с. 105–202], А. Прокопюк [2, с. 143–177], Р. Лупака [3, с. 855–864], які вивчають як внутрішньоекономічні, так і зовнішньоекономічні аспекти розвитку регіональної еко-

номіки та забезпечення її конкурентоспроможності. Структурного підходу до забезпечення конкурентоспроможності регіонів дотримуються С. Тимофієва [4, с. 512–515], Х. Маслівець [5, с. 112–121] які виділяють макроекономічні та регіональні тенденції розвитку національної економіки. Функціональні засади конкурентоспроможного розвитку регіонів досліджуються Л. Оболенцевою [6, с. 413–418], Т. Васильцивим [7, с. 105–112], які наголошують на важливості формування й ефективного використання галузевих конкурентних переваг регіонами при забезпеченні власної конкурентоспроможності. Натомість Є. Пустовойт [8, с. 110–115], Л. Рогатіна [9, с. 92–96], І. Олійченко [10, с. 243–248] дотримуються інституційного підходу та виділяють важливість створення мережі інституцій, які здатні якісно здійснювати регулювання конкуренції та розширювати конкурентні переваги території.

Попри значні наукові результати в дослідженнях конкурентоспроможності регіонів, варто звернути увагу на зміни пріоритетів країни та її регіонів, вплив зовнішніх загроз, стан національної та регіональної економіки, що в сукупності передбачають зміну векторів розроблення та реалізації державної політики в цій сфері.

Метою статті є наукове обґрунтування теоретично-методичних і прикладних засад розроблення та реалізації державної політики забезпечення конкурентоспроможності регіонів України в умовах євроінтеграції. Згідно з цим важливо ідентифікувати загрози, які перешкоджають формуванню конкурентного потенціалу регіонів та не дозволяють досягнути достатнього рівня конкурентоспроможності для реалізації цілей євроінтеграції України. Поряд із тим відмітимо необхідність інституціональних змін у національній економіці України, які передбачають розроблення стратегічних документів для вирішення стратегічних завдань у забезпеченні конкурентоспроможності регіонів. Здатність провести низку інституційних змін визначає передумови якісної підготовки та подальшої успішної реалізації державної політики забезпечення конкурентоспроможності регіонів України в умовах євроінтеграції.

Конкурентоспроможність регіонів залежить від значної кількості чинників, що, з одного боку, посилюють здатність підвищити її рівень, з іншого –

чинять негативний вплив і перешкоджають забезпеченню. При цьому таке середовище є постійним, і до нього необхідно адаптуватися та попередньо накопичити достатньо ресурсного потенціалу для подолання критичних загроз. Йдеться про гібридні загрози, які необхідно подолати нашій країні, використовуючи для цього всі наявні ресурсні та конкурентні можливості.

Якщо теперішня боротьба в подоланні зовнішньої агресії триває із використанням воєнного потенціалу й усі ресурси нашої країни об'єднані навколо цього, то менша увага приділяється проблемам, що тривалий час послаблюють конкурентні позиції країни в цілому. Особливо негативно, що за весь період незалежності України так і не сформовано конкурентний потенціал регіонів, у якому за мірками європейських країн і закладається ресурсна спроможність країни долати негативні впливи зовнішніх загроз. Отже, головну увагу в забезпеченні конкурентоспроможності регіонів спершу доречно приділити хронічним перешкодам і загрозам, а їх врахування служитиме якіснішому формуванню інструментарію при вирішенні основних тактичних і стратегічних завдань. У підсумку вдасться налагодити розроблення та реалізацію відповідної державної політики (рис. 1).

На нашу думку, до загроз, які тривалий час перешкоджають як соціально-економічному розвитку регіонів України загалом, так і їх конкурентоспроможності слід віднести:

- 1) наявність структурних диспропорцій і деформацій на регіональному рівні;
- 2) загострення міжрегіонального відчуження внаслідок політичної регіоналізації та відмінностей геополітичної орієнтації населення;
- 3) порушення ефективної взаємодії по лініях «центр – регіони» та «регіон – регіони»;
- 4) намагання штучної економічної та політичної автономізації окремих регіонів;
- 5) наявність регіональної асиметрії в системі міжбюджетних відносин;
- 6) значна диференціація регіонів за рівнем економічного розвитку та якістю життя людей;
- 7) залежність національної економіки від кон'юнктурних коливань на зовнішніх ринках і надмірна залежність економічної стабільності регіонів від експортної динаміки та критичного імпорту стратегічних ресурсів;
- 8) недосконалість стратегічного менеджменту та програмування соціально-економічного розвитку на регіональному та місцевому рівнях.

Успіх подолання перешкод і загроз обумовлений сформованістю внутрішньої інституційної системи, яка містить насамперед програмні документи. Вказане обумовлює гостру потребу в розробці Національної стратегії забезпечення конкурентоспроможності країни та її регіонів, яка в умовах глобалізації та посилення євроінтеграційного розвитку повинна передбачати такі базові компоненти:

Рис. 1. Системні характеристики державної політики забезпечення конкурентоспроможності регіонів України

- 1) удосконалення чинного законодавства з метою зближення його із законодавством ЄС у сфері конкурентної політики, а також закріплення єдиного загальнодержавного підходу до забезпечення соціально-економічного розвитку всіх регіонів України;
- 2) розвиток й удосконалення інституційної бази захисту конкуренції та механізмів проведення конкурентної політики в країні та на регіональному рівні;
- 3) формування інституційної бази структурних реформ з урахуванням інтересів країни, політичних партій і громадянського суспільства та під впливом зовнішніх чинників, насамперед політики ЄС щодо України;
- 4) забезпечення загальнонаціональної єдності та суспільного порозуміння в соціогуманітарному та суспільно-політичному середовищі регіонів;
- 5) забезпечення дотримання формальних і неформальних правил економічного життя та взаємовідносин між елементами економічної структури, ефективної протидії ілєгальній господарській діяльності;
- 6) унеможливлення домінування у владі представників олігархічно-інсайдерських груп і «старих» галузей, що зумовлює консервування структурної недосконалості економіки, істотно ускладнює ініціювання та здійснення швидких і болісних структурних реформ на рівні законодавчої та виконавчої влади;
- 7) надання внутрішньої підтримки структурним змінам через інститути громадянського суспільства для нівелювання посилення настроїв соціальної апатії та зневіри;
- 8) поєднання заходів з розвитку громадянського суспільства як найвагомішого чинника інституційно-структурних реформ з ініціюванням раціонального, з погляду національних інтересів, зовнішнього впливу;
- 9) інтенсифікація та поглиблення економічного складника транскордонного співробітництва в межах загальнодержавної стратегії євроінтеграції.

На регіональному рівні розроблення та впровадження органами державного управління і місцевого самоврядування інструментарію забезпечення та підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів необхідно визнати ключовими засадами державної політики. Невід'ємними компонентами конкурентоспроможності регіонів повинні стати:

1. Структурні реформи та інституційні зміни як передумова регіональної конкурентоспроможності. У межах цього складника пропонуються такі невідкладні заходи:

- ✦ розроблення стратегії конкурентоспроможності регіону;
- ✦ створення регіональних відділень Ради конкурентоспроможності України;
- ✦ раціональне врахування у процесі подальшої приватизації економічних інтересів регіону та збалансування їх із загальнодержавними;
- ✦ запровадження економічно обґрунтованої системи інвестиційних стимулів та засобів державної підтримки структурних зрушень на регіональному рівні;
- ✦ максимальна орієнтація на досягнення змін у структурі економіки регіону – усунення диспропорцій в інноваційній та експортній структурі виробництва, територіальній структурі, співвідношенні малих, середніх і великих підприємств, структурі зайнятості при обґрунтуванні інвестиційних преференцій і заохочень;
- ✦ інституційне закріплення системи методів стимулювання структурних змін на регіональному рівні.

2. Створення сприятливого регіонального інвестиційного клімату. З метою формування ефективних регіональних систем залучення інвестицій пропонується забезпечити:

- ✦ розроблення регіональних стратегій залучення іноземних інвестицій як невід'ємного складника стратегій соціально-економічного розвитку регіонів, районів та окремих міст;
- ✦ узгодження зі стратегіями соціально-економічного розвитку галузевих і цільових програм розвитку регіонів, районів та окремих міст (програм енергозбереження, розвитку промисловості, житлово-комунального господарства, інноваційного та інформаційного розвитку, європейської інтеграції, вирішення екологічних проблем тощо);
- ✦ ініціювання регіональними органами державного управління змін до законодавства, які б забезпечили фінансову мотивацію органів місцевої влади щодо залучення іноземних інвестицій шляхом передачі частини податкових надходжень від платіжів, здійснених підприємцями регіону (включно з іноземними інвесторами) із загальнодержавного до місцевих бюджетів, зокрема податку на доходи фізичних осіб, частини податку на прибуток підприємств, а також місцевого податку на нерухомість.

3. В умовах глобалізованих науково-технічних процесів необхідна реалізація інноваційної політики, яка охоплюватиме підготовку наукових кадрів, запровадження програм розвитку інноваційного бізнесу, співробітництво між підприємствами та науково-дослідними установами, міжнародне наукове співробітництво тощо.

Як показує світовий досвід країн, саме на регіональному рівні управління, поряд із загальнонаціональними капіталомісткими інноваційними програмами та проектами, реально формується інноваційна інфраструктура, забезпечуються можливості та мотивація для інноваційної діяльності підприємств. На регіональному рівні сконцентровані й секторальні пріоритети масових структурних зрушень на інноваційній основі – сільськогосподарське виробництво, ресурсозбереження, особливо в комунальному господарстві, екологічна безпека тощо, а також науково-технологічний потенціал для їх здійснення.

Вказаним обумовлена гостра потреба в підвищенні ролі регіонального складника Національної інноваційної системи, стратегічними напрямками якого повинні стати:

- ✦ формування регіональних інноваційних систем у межах загальнонаціональної Концепції розвитку національної інноваційної системи;
- ✦ створення регіональних наукових центрів;
- ✦ удосконалення методологічної та методичної бази стратегічного програмування інноваційного розвитку на регіональному та субрегіональному рівні;
- ✦ визначення пріоритетів структурно-інноваційної перебудови регіональної економіки;
- ✦ запровадження спеціальних режимів стимулювання інноваційної діяльності;
- ✦ розроблення та здійснення системних структурних реформ та їх інституційного забезпечення;
- ✦ збереження та розвиток людського та науково-технічного потенціалу регіонів;
- ✦ активізація громадянської позиції наукової та інтелектуальної еліти регіонів.

Досягнення означених пріоритетів передбачає виконання таких завдань:

- ✦ розроблення та реалізація стратегічної програми інноваційного розвитку регіону, відображення інноваційної компоненти в усіх програмно-цільових заходах розвитку сфер господарського та суспільного життя регіону, районів та міст;
- ✦ всебічна підтримка ініціатив органів місцевого самоврядування щодо розроблення інноваційних програм і проектів у межах регіональної стратегії інноваційного розвитку;
- ✦ формування інфраструктури регіонального ринку інновацій із забезпеченням преференцій у межах компетенції місцевої влади, державних замовлень на виконання інноваційних проектів і програм на конкурентних засадах;
- ✦ розроблення та затвердження нормативно-розпорядчої бази місцевого рівня для стимулювання інноваційної діяльності економічних агентів, науковців та інноваторів, елементів інфраструктури регіонального ринку інновацій.

Реалізація окреслених завдань у досягненні визначених пріоритетних напрямів повинна забезпечити критичну масу громадянської активності інтелектуальних еліт, структурних перетворень та інституційних змін для забезпечення визначальної ролі технологічних, соціальних, екологічних інновацій у соціально-економічному розвитку регіонів і, як результат, домінування інноваційної компоненти в суспільній свідомості та в діяльності органів державного управління.

4. Важливим напрямом підвищення рівня регіональної конкурентоспроможності є забезпечення бюджетно-фінансової самодостатності регіонів через ініціювання регіональними органами державного управління, децентралізації фінансових компетенцій органів влади, отримання місцевими органами влади ширших повноважень у фінансовому забезпеченні вирішення власних проблем, зміцнення матеріально-фінансових основ місцевого самоврядування та посилення соціального виміру бюджетної політики на місцевому рівні.

5. Першочерговими напрямками вдосконалення регіональної економічної політики доцільно визнати:

- ✦ підвищення зацікавленості суб'єктів господарювання регіону в оновленні та розвитку ресурсного, виробничого та науково-освітнього потенціалу виробництва та сфери послуг на основі врахування конкурентних переваг регіону;
- ✦ визначення експортно-імпортного потенціалу регіону та сприяння його розвитку;
- ✦ створення механізмів ефективного просування товарів, робіт і послуг регіональних виробників на світовий ринок;
- ✦ закріплення відповідальності великих підприємств-монополістів за розвиток виробничої, транспортної, соціальної інфраструктури в районі функціонування підприємства;
- ✦ розбудову та модернізацію прикордонної транспортної інфраструктури регіону та розвиток транспорту міжнародного призначення тощо.

ВИСНОВКИ

Державна політика забезпечення конкурентоспроможності регіонів України потребує постійного вдосконалення, враховуючи сучасні зміни в країні та поза її межами. При розробленні державної політики важливо врахувати всі проблемні аспекти розвитку регіональної та національної економіки, що передбачатиме визначення широкого набору інструментарію для їх розв'язання. Успіх реалізації державної політики забезпечення конкурентоспроможності регіонів України варто оцінювати стосовно стану регіональної економіки та досягнення загальнонаціональних пріоритетів. Йдеться насамперед про необхідність

подолання зовнішньої воєнної агресії та внутрішньої соціально-економічної нестабільності, розвинувши для цього євроінтеграційний напрям.

У подальших дослідженнях основну увагу варто приділити визначенню інструментарію, що передбачатиме підвищення ефективності реалізації державної політики забезпечення конкурентоспроможності регіонів та формування сприятливих умов для посилення євроінтеграційного розвитку України. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Полякова Ю. В. Пріоритети забезпечення конкурентоспроможності регіонів України : монографія. Львів, 2018. 336 с.
2. Прокопюк А. Структура економіки регіону: концептуалізація поняття і типологія. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2016. Вип. 2. С. 143–147.
3. Lupak R., Boiko R., Kunytska-Iliash M., Vasylytsiv T. State Management of Import Dependency and State's Economic Security Ensuring: New Approaches to Evaluating and Strategizing. *Accounting*. 2021. Vol. 7. Iss. 4. P. 855–864. DOI: 10.5267/j.ac.2021.1.023.
4. Тимофієва С. Б. Конкурентні переваги регіону та вплив на них параметрів регіональної інфраструктури. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 9. С. 512–515. URL: <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/105.pdf>
5. Maslivets H., Ignatenko O. Modeling the Mechanism for Managing the Region's Competitive Advantages. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2020. No. 1. P. 112–121. DOI: <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-1-14>
6. Оболенцева Л. В. Методи формування стратегії управління конкурентоспроможністю промислових комплексів регіонів. *Бізнес Інформ*. 2017. № 12. С. 413–418. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-12_0-pages-413_418.pdf
7. Vasylytsiv T., Lupak R. Priorities and Tools of the State Regional Policy of Import Substitution in the Market of Consumer Goods of Ukraine. *Стратегічні пріоритети*. 2017. № 3. С. 105–112. URL: <https://niss-priority.com/index.php/journal/article/view/66/65>
8. Пустовойт Є. О. Вплив органів публічного управління на розвиток конкурентних переваг регіону. *Публічне управління*. 2022. № 1. С. 110–115. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1\(29\)-16](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1(29)-16)
9. Рогатина Л. П. Стратегічне управління економічним розвитком, його особливості та роль у формуванні конкурентних переваг регіону. *Економіка та держава*. 2018. № 2. С. 92–96. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2018/22.pdf
10. Oliychenko I., Ditkovska M. Synergetic Approach to the Management of Socio-Economic Development of

the Region. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2015. № 4. С. 243–248. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/76569/72119>

REFERENCES

- Lupak, R. et al. "State Management of Import Dependency and State's Economic Security Ensuring: New Approaches to Evaluating and Strategizing". *Accounting*, vol. 7, no. 4 (2021): 855-864. DOI: 10.5267/j.ac.2021.1.023
- Maslivets, H., and Ignatenko, O. "Modeling the Mechanism for Managing the Region's Competitive Advantages". *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*, no. 1 (2020): 112-121. DOI: <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-1-14>
- Obolentseva, L. V. "Metody formuvannia stratehii upravlinnia konkurentospromozhnistiu promyslovykh kompleksiv rehioniv" [The Methods of Formation of a Strategy of Competitiveness Management of the Industrial Complexes of Regions]. *Biznes Inform*, no. 12 (2017): 413-418. https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-12_0-pages-413_418.pdf
- Oliychenko, I., and Ditkovska, M. "Synergetic Approach to the Management of Socio-Economic Development of the Region". *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 4 (2015): 243-248. <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/76569/72119>
- Poliakova, Yu. V. *Priorytety zabezpechennia konkurentospromozhnosti rehioniv Ukrainy* [Priorities of Ensuring the Competitiveness of the Regions of Ukraine]. Lviv, 2018.
- Prokopiuk, A. "Struktura ekonomiky rehionu: kontseptualizatsiia poniattia i typolohiia" [The Structure of the Region's Economy: Conceptualization of the Concept and Typology]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriiia «Ekononika»*, no. 2 (2016): 143-147.
- Pustovoyt, Ye. O. "Vplyv orhaniv publichnoho upravlinnia na rozvytok konkurentnykh perevah rehionu" [Influence of Public Government Bodies on the Development of the Regional Competitive Advantages of the Region]. *Publichne upravlinnia*, no. 1 (2022): 110-115. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1\(29\)-16](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1(29)-16)
- Rohatina, L. P. "Stratehichne upravlinnia ekonomichnym rozvytkom, yoho osoblyvosti ta rol u formuvanni konkurentnykh perevah rehionu" [Strategic Management of Economic Development, Its Peculiarities and Role in Formation of Competitive Advantages of the Region]. *Ekononika ta derzhava*, no. 2 (2018): 92-96. http://www.economy.in.ua/pdf/2_2018/22.pdf
- Tymofieva, S. B. "Konkurentni perevahy rehionu ta vplyv na nykh parametriv rehionalnoi infrastruktury" [The Competitive Advantages of the Region and Their Impact on Regional Infrastructure Parameters]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, no. 9 (2016): 512-515. <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/105.pdf>
- Vasylytsiv, T., and Lupak, R. "Priorities and Tools of the State Regional Policy of Import Substitution in the Market of Consumer Goods of Ukraine". *Stratehichni priorytety*, no. 3 (2017): 105-112. <https://niss-priority.com/index.php/journal/article/view/66/65>